

Уставни суд, Велико веће, у саставу: председник Суда др Драгиша Б. Слијепчевић, председник Већа и судије др Боса Ненадић, др Марија Драшкић, др Агнеш Картаг Одри, др Горан Илић, Сабахудин Тахировић, Братислав Ђокић и мр Милан Марковић, чланови Већа, у поступку по уставној жалби Миомира Кољеншића из Београда, на основу члана 167. тачка 4. у вези члана 170. Устава Републике Србије, на седници Већа одржаној 11. јула 2013. године, донео је

ОДЛУКУ

1. Усваја се уставна жалба Миомира Кољеншића и утврђује да је пресудом Врховног касационог суда Рев II. 129/10 од 17. марта 2010. године повређено право подносиоца уставне жалбе на правну сигурност, као елемента права на правично суђење зајемченог одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, док се у преосталом делу уставна жалба одбија као неоснована.

2. Одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Образложење

1. Миомир Кољеншић из Београда је 2. јула 2010. године, преко пуномоћника Гордане Нерић Митровић, адвоката из Београда, поднео Уставном суду уставну жалбу, коју је допунио поднеском од 18. октобра 2011. године, против пресуде Врховног касационог суда Рев II. 129/10 од 17. марта 2010. године, због повреде начела непосредности примене зајемчених права, начела забране дискриминације, начела судске заштите људских и мањинских права и слобода, начела неповредивости људског достојанства, права на правично суђење и права на рад, зајемчених одредбама члана 18. став 1, члана 21. ст. 1. и 2, члана 23. став 1, члана 32. став 1. и члана 60. став 3. Устава Републике Србије.

У уставној жалби се, поред осталог, наводи: да је пресудом Врховног касационог суда Рев II. 129/10 од 17. марта 2010. године одбијена ревизија подносиоца изјављена против пресуде Округног суда у Београду Гж1. 3026/08 од 11. јуна 2008. године, којом је одбијена његова жалба уложена против пресуде Првог општинског суда у Београду П1. 483/07 од 24. јануара 2008. године; да је првостепеном пресудом одбијен као неоснован тужбени захтев подносиоца којим је тражио да се пониште одлуке гувернера Народне банке Југославије Г. 2268 од 5. априла 2002. године и Г. 3625 од 25. јула 2002. године, на основу којих је он остао нераспоређен у Народној банци Југославије, као и да га тужена Народна банка Србије, као правни следбеник Народне банке Југославије, врати на рад и распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима; да је Врховни касациони суд погрешно применио материјално право, тиме што је потврдио да нижестепени судови нису повредили материјално право на штету подносиоца; да је тужена, према Правилнику о систематизацији из марта 2003. године, имала упражњена радна места и потребу за новим радницима, које је запослила у току 2003. године (од тога 44 лица са завршеним економским факултетом), а да претходно није распоредила подносиоца, који је за рад на већини тих послова испуњавао услове; да тужена није доставила ниједан доказ да је покушала да подносиоца распореди на неко друго радно место или понуди његово преузимање у неки други државни орган или организацију, што је довољан разлог да Уставни суд

поништи оспорену пресуду; да тужена никада није позвала подносиоца по доласку са Косова да обавља послове, из ког разлога није знала за његову стручност, а такође никада није проверила његово познавање рада на персоналном рачунару; да су у истоветним чињеничним и правним ситуацијама, најпре Врховни суд Србије, а потом и Врховни касациони суд, донели различите одлуке и пресудили у корист тужилаца који су се налазили у истој ситуацији као и подносилац уставне жалбе.

Предложено је да Уставни суд усвоји уставну жалбу и оспорену пресуду поништи.

2. Сагласно одредби члана 170. Устава Републике Србије, уставна жалба се може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.

У поступку пружања уставносудске заштите, поводом испитивања основаности уставне жалбе у границама истакнутог захтева, Уставни суд утврђује да ли је у поступку одлучивања о правима и обавезама подносиоца уставне жалбе повређено или ускраћено његово Уставом зајемчено право или слобода.

3. Уставни суд је у спроведеном поступку, на основу извршеног увида у оспорену одлуку и документацију приложену уз уставну жалбу, утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање у овој уставносудској ствари.

Пресудом Првог општинског суда у Београду П1. 483/07 од 24. јануара 2008. године одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца Миомира Кољеншића, овде подносиоца уставне жалбе, којим је тражио да се пониште одлуке Гувернера Народне банке Југославије Г. 2268 од 5. априла 2002. године, на основу које је остао нераспоређен и одлука Г. 3625 од 25. јула 2002. године, којом је одбијен његов приговор, као и да га тужена Народна банка Србије врати на рад и распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. У образложењу првостепене пресуде је, између осталог, наведено: да је одлуком гувернера Народне банке Југославије Г. 2268 од 5. априла 2002. године, Миомир Кољеншић, запослен у Народној банци Југославије – Филијала у Приштини, остао нераспоређен почев од 5. априла 2002. године, јер услед укидања радног места на коме је био распоређен пре ступања на снагу Правилника о унутрашњој организацији Народне банке Југославије Г. 1509 од 6. марта 2002. године, није могао бити распоређен; да је одлучено да тужиоцу радни однос престане након истека отказног рока од две године, почев од дана коначности одлуке; да се у образложењу првостепене одлуке гувернера констатује да тужилац није могао да буде распоређен на друге послове који одговарају његовој стручној спреми у Народној банци Југославије, а такође ни у другом савезном опргану управе или организацији, јер је Савезна влада закључком од 6. децембра 2002. године наложила савезним органима управе и савезним организацијама, да предузму мере за смањење укупног броја запослених; да је по приговору тужиоца, гувернер Народне банке Југославије донео одлуку Г. 3625 од 25. јула 2002. године којом је приговор одбијен и одлука Г. 2268 од 5. априла 2002. године потврђена; да је тужилац био у радном односу код правног претходника тужене, код којег је од 1993. године радио на пословима шефа терзорских послова, а почев од 1. новембра 1999. године на пословима шефа Одељења за опште и заједничке послова Филијале у Приштини; да је тужилац завршио Економски факултет – смер привредни и стекао звање дипломирани

економиста, да нема сертификат оспособљености за рад на рачунару и да се служи руским језиком; да је тужена у јуну 2003. године објавила оглас за попуњавање радног места „виши струшни сарадник”, за које су као услови били потребни висока стручна спрема (економски или правни факултет), три године радног искуства и оспособљеност за рад на персоналним рачунарима (Word и Excel); да полазећи од одредаба члана 136. став 2. Правилника о радним односима у Народној банци Југославије и члана 394. ст. 2. и 3. Закона о основама система државне управе и Савезном извршном већу и савезним органима управе, а код чињенице да у ситуацији када су укинута послова на којима је тужилац радио и када није постојало слободно радно место код тужене, нити могућност да се тужилац распореди у други савезни орган или организацију, суд сматра да тужена није могла да распореди тужиоца; да је и чињеница да је тужена расписала конкурс за попуњавање радног места за које се тражио исти степен и врста стручне спреме коју има тужилац, без утицаја на оцену законитости оспорених одлука, с обзиром на то да тужилац није испуњавао додатне услове за рад на тим пословима, сагласно одреби члана 20. Правилника о систематизацији радних места и коефицијентима за вредновање радних места из марта 2002. године, односно није имао сертификат о завршеном курсу Word-а и Excel-а; да су његови наводи да је приликом извршавања послова обављао рад на рачунару без утицаја, јер тужилац то ничим није доказао; да трезорски послови у Филијали у Приштини, по наводима тужене, нису били компјутеризовани пре 1999. године, због чега суд сматра да тужилац није задовољавао све услове из огласа, те да га тужена није могла распоредити на слободно радно место, јер је имао само завршен Економски факултет; да је као логична последица одбијања тужбеног захтева за поништај оспорених решења, одбијен и тужбени захтев тужиоца за враћање на рад.

Поступајући по жалби тужиоца, Окружни суд у Београду је донео пресуду Гж1. 3026/08 од 11. јуна 2008. године, којом је одбио жалбу и пресуду Првог општинског суда у Београду П1. 483/07 од 24. јануара 2008. године потврдио у целини. У образложењу другостепене пресуде се, поред осталог, наводи: да су неосновани жалбени наводи да првостепени суд није поступио по налозима из решења Окружног суда у Београду Гж1. 690/06 од 1. марта 2006. године, јер је првостепени суд правилно утврдио да тужилац није могао бити распоређен код тужене, с обзиром на то да није испуњавао додатне услове који су тражени за рад на наведеним радним местима, сагласно Правилнику и расписаном огласу; да није могао бити распоређен у неки други савезни орган или организацију, због чињенице да је Одлуком Савезне владе укупан број запослених у савезној управи смањен за 10%; да је првостепени суд, извођењем потребних доказа, утврдио да тужилац нема доказе да је оспособљен за рад на рачунару, односно нема тражени сертификат, нити знање траженог језика према огласу; да је првостепени суд правилно утврдио да тужилац није испуњавао услове за рад на радном месту вишег стручног сарадника у Одељењу за непосредну контролу и Дирекцији за контролу мењачких послова, а такође да за то радно место није ни конкурисао; да наводи жалбе да је тужена била дужна да тужиоцу омогући да заврши тражени курс, те да провером није утврдила да ли тужилац има потребно знање за рад на персоналном рачунару, нису од битног утицаја на доношење одлуке, из разлога што на страни тужене није постојала обавеза да тужиоца позива и налаже му полагање курса; да из чињенице да тужилац нема одговарајући сертификат, произлази да нема ни знање за рад на рачунару, који се доказује признатим сертификатом, а не похађањем и полагањем курса који тужиоцу недостаје.

О ревизији тужиоца Врховни касациони суд је одлучио 17. марта 2010. године, доношењем оспорене пресуде Рев II. 129/10, којом је ревизија одбијена као неоснована.

У образложењу оспорене ревизијске пресуде је, између осталог, наведено: да у поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9) Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а да се ревизијом не указује на друге повреде поступка, због којих се, применом члана 398. став 1. Закона о парничном поступку, ревизија може изјавити; да тужилац није доказао да поседује посебна знања која су била потребна за рад на радним местима за која је био расписан оглас – знање енглеског језика и оспособљеност за рад на персоналним рачунарима (Word и Excel), те да није постојала ни могућност да буде распоређен у други савезни орган или организацију, у којима је такође дошло до смањења броја запослених за 10%, сагласно Одлуци Савезне Владе од 6. децембра 2002. године; да су, према томе, побијане одлуке тужене законите, јер су донете након што је утврђено да су испуњени услови из члана 394. ст. 2. и 3. Закона о основама система државне управе и Савезном извршном већу и савезним органима управе; да Врховни касациони суд, применом члана 405. став 2. Закона о парничном поступку, није детаљно образлагао ову пресуду, с обзиром на то да се ревизијом понављају жалбени разлози, а да се образлагањем не би постигло ново, нити уједначеније тумачење права.

Уставни суд је извршио увид у достављене пресуде Врховног суда Србије Рев II. 313/08 од 16. септембра 2008. године и Врховног касационог суда Рев2. 2001/10 од 24. фебруара 2011. године и поводом њих утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање.

Пресудом Врховног суда Србије Рев II. 313/08 од 16. септембра 2008. године одбијена је као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Окружног суда у Београду Гж1. 101/07 од 13. септембра 2007. године. У образложењу ове пресуде се, поред осталог, наводи: да је пресудом Првог општинског суда у Београду П1. 966/05 од 6. новембра 2006. године, у ставу првом изреке, усвојен тужбени захтев тужиље С.В. из Новог Сада и поништена као незаконита решења гувернера Народне банке Југославије Г. 2273 од 5. априла 2002. године и Г. 3617 од 25. јула 2002. године; да је у ставу другом изреке тужена Народна банка Србије обавезана да тужиљу врати на рад и распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима; да је одлучујући о жалби тужене, Окружни суд у Београду пресудом Гж1. 101/07 од 13. септембра 2007. године одбио жалбу као неосновану и потврдио пресуду првостепеног суда; да је, према утврђеном чињеничном стању, тужиља била запослена у Народној банци Југославије – Филијала у Приштини, на радном месту шефа Одсека у Дирекцији за девизне послове; да је одлуком гувернера Народне банке Југославије Г. 2273 од 5. априла 2002. године оглашена нераспореденом, због укидања њеног радног места на коме је била распоређена пре ступања на снагу Правилника о унутрашњој организацији Народне банке Југославије од 6. марта 2002. године и Правилника о систематизацији радних места и коефицијентима за вредновање радних места са потребним бројем извршилаца и посебним коефицијентима о основним организацијама, јединицама и специјализованим организацијама у Народној банци Југославије од 6. марта 2002. године; да је одлуком гувернера Народне банке Југославије Г. 3617 од 25. јула 2002. године одбијен приговор тужиље и првостепена одлука потврђена; да пре доношења побијаних одлука тужена није понудила, односно није покушавала да тужиљи обезбеди запослење, распоређивањем на друго радно место у оквиру тужене или у другом државном органу; да је тужена по огласу од 17. јуна 2003. године примила осам нових радника на радно место вишег стручног сарадника, за које послове се тражио завршен економски или правни факултет, три године радног

искуства и оспособљеност за рад на персоналном рачунару; да је у периоду од 5. априла 2002. године до 26. јула 2004. године, када је тужилци истекао отказни рок, тужена у радни однос примила 46 радника са економским факултетом; да је тужилца испуњавала услове за распоређивање на радна места која су у акту о систематизацији наведена под редним бројевима 17, 18, 19, 20, 21. и 22, с обзиром на то да је имала завршен економски факултет, три године радног искуства, и, према сопственој изјави, била оспособљена за рад на персоналном рачунару; да су полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно применили материјално право, када су тужбени захтев усвојили, закључујући да су оспорене одлуке тужене незаконите; да је право на распоређивање на друго одговарајуће радно место предвиђено одредбом члана 393. став 1. Закона о основама система државне управе и Савезном извршном већу и савезним органима управе; да се решење о престанку радног односа, због немогућности распоређивања, може донети само у ситуацији када се запосленом не може обезбедити радно место у истом или другом савезном органу управе, односно организацији, а које право је, у конкретном случају, тужилци повређено.

Пресудом Врховног касационог суда Рев2. 2001/10 од 24. фебруара 2011. године преиначена је пресуда Апелационог суда у Београду Гж1. 2072/10 од 22. априла 2010. године, тако што је одбијена жалба тужене и потврђена пресуда Првог општинског суда у Београду П1. 473/08 од 17. фебруара 2008. године, исправљена решењем истог суда П1. 473/08 од 5. маја 2009. године. У образложењу ове пресуде је, између осталог, наведено: да је пресудом Првог општинског суда у Београду П1. 473/08 од 17. фебруара 2008. године, исправљеном решењем истог суда П1. 473/08 од 5. маја 2009. године, усвојен тужбени захтев тужилце Д.Ј.Е. из Крагујевачке Раче, поништена као незаконита решења гувернера Народне банке Југославије Г. 2267 од 5. априла 2002. године и Г. 3620 од 25. јула 2002. године и тужена Народна банка Србије обавезана да тужилцу врати на рад и распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима; да је одлучујући о жалби тужене, Апелациони суд у Београду пресудом Гж1. 2072/10 од 22. априла 2010. године преиначио пресуду првостепеног суда и тужбени захтев тужилце одбио као неоснован; да је према утврђеном чињеничном стању, тужилца била запослена у Народној банци Југославије – Филијала у Приштини, на радном месту шефа Одсека у Дирекцији за истраживања, информатику и статистику; да је одлуком Гувернера Народне банке Југославије Г. 2267 од 5. априла 2002. године оглашена нераспореденом, због укидања њеног радног места на коме је била распоредена пре ступања на снагу Правилника о унутрашњој организацији Народне банке Југославије од 6. марта 2002. године; да је одлуком Гувернера Народне банке Југославије Г. 3620 од 25. јула 2002. године првостепена одлука потврђена; да је тужена имала могућност да тужилцу распореди на друге послове, на радна места која одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима, али да су та радна места попуњена пријемом у радни однос лица која нису била запослена код тужене у време док је тужилца била нераспоредена; да правилна примена одредаба Закона о основама система државне управе и Савезном извршном већу и савезним органима управе, као и Правилника тужене, подразумева да је доношење решења о нераспоредивању запосленог условљено обавезом тужене да покуша да распореди запосленог на друго одговарајуће радно место код тужене, или у другом савезном органу или организацији; да имајући у виду да је у периоду када је тужилца оглашена нераспореденом тужена расписала конкурс за пријем нових радника, на радна места за која је и тужилца испуњавала услове, према њеној стручној спреми, знању и способностима, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак првостепеног суда да је право тужилце на распоређивање повређено, што побијане одлуке чини незаконитим; да околност што

тужиља у току судског поступка није доставила доказ о оспособљености за рад на рачунару не утиче на другачију одлуку у овој правној ствари, јер непоседовање одговарајућег сертификата о стеченим посебним знањима, не представља услов за распоређивање запосленог на друго радно место за које су таква знања потребна; да је тужена била у обавези да изврши проверу знања тужиле, а да у случају непоседовања потребног знања, поступи у складу са одредбом члана 30. став 1. Правилника о стручном образовању запослених и тужилу упутити на допунско стручно оспособљавање.

4. Одредбама Устава, на чију повреду се указује у уставној жалби, утврђено је: да се људска и мањинска права зајемчена Уставом непосредно примењују (члан 18. став 1.); да су пред Уставом и законом сви једнаки и да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације (члан 21. ст. 1. и 2); да је људско достојанство неприкосновено и да су сви дужни да га поштују и штите (члан 23. став 1.); да свако има право да независан, непристрастан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега (члан 32. став 1.); да су свима, под једнаким условима, доступна сва радна места (члан 60. став 3.).

Одредбом члана 79. Закона о Народној банци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 32/93, 35/93, 41/94, 61/95, 28/96, 29/97, (16/99, 22/99), 44/99, 50/99 и 73/2000), меродавном за конкретан спор, било је прописано да се на права и обавезе из радног односа радника запослених у Народној банци Југославије примењује савезни закон којим се уређују положај и права радника у савезним органима управе.

Одредбама Закона о основама система државне управе и Савезном извршном већу и савезним органима управе („Службени лист СФРЈ”, бр. 23/78, 58/79, 21/82, 18/85, 37/88, 18/89, 40/89, 72/89, 42/90, 74/90 и 35/91 и „Службени лист СРЈ”, бр. 31/93, и 50/93), на који је упућивао Закон о Народној банци Југославије, било је прописано: да ако су општим актима о организацији и раду и о систематизацији задатака и послова у савезним органима управе, односно савезним организацијама укинута поједини задаци и послови због смањења њиховог обима, радници који су радили на односним задацима и пословима распоредиће се на друге задатке и послове који одговарају њиховој стручној спреми и радном искуству, у истом или другом савезном органу управе, односно савезној организацији, ако се о томе споразумеју функционери који руководе тим органима, односно организацијама (члана 393. став 1.); да ако се радници из става 1. овог члана не могу распоредити на задатке и послове у истом савезном органу управе, односно савезној организацији, нити на задатке и послове у другом савезном органу управе, односно савезној организацији, они остају нераспореди (члана 393. став 2.); да права из радног односа радници из става 2. овог члана остварују у савезном органу управе, односно савезној организацији у којој су до тада радили, на начин и под условима који су прописани за раднике укинutih савезних органа управе, односно савезних организација (члан 393. став 3.); да се радницима из става 2. овог члана могу, док су нераспореди, поверавати одређени послови у савезном органу управе, односно савезној организацији у којој остварују права из радног односа, који одговарају њиховој стручној спреми и радном искуству (члан 393. став 4.); да радници из чл. 393. и 394. Закона имају право на накнаду личног дохотка у висини њиховог личног дохотка оствареног у последњем месецу у коме су остали нераспореди и тим радницима припадају повећања накнаде личног дохотка сразмерно повећању које важи за раднике

распоређене на задатке и послове, као и друга лична примања утврђена за раднике у савезним органима управе и савезним организацијама (члан 394а); да радници који су остали нераспоређени и радници који су стављени на располагање имају, под једнаким условима, првенство при заснивању радног односа у савезним органима управе и савезним организацијама, без обзира да ли се попуњавање врши на основу јавног конкурса или јавног огласа (члан 396. став 1.).

Одредбама члана 136. Правилника о радним односима у Народној банци Југославије Г. 172 од 8. марта 2000. године, важећим у време решавања радноправног статуса подносиоца, било је прописано: да ако су општим актом о унутрашњој организацији или општим актом о систематизацији радних места укинута поједине организационе јединице, односно послови због смањења њиховог обима, да ће се запослени који су радили у тим организационим јединицама, односно на тим пословима распоредити на друге послове који одговарају њиховој стручној спреми у Народној банци Југославије или у другом савезном органу управе, односно савезној организацији, ако се о томе споразумеју надлежни руководиоци тих органа, односно организација (став 1.); да ако се запослени из става 1. овог члана не могу распоредити, остају нераспоређени (став 2.); да се запосленима из става 2. овог члана, док су нераспоређени, могу поверити одређени послови који одговарају њиховој стручној спреми и радном искуству (став 3.).

5. Оцењујући најпре наводе подносиоца уставне жалбе у погледу различитог поступања надлежних редовних судова, Уставни суд је нашао да је Врховни суд Србије, односно Врховни касациони суд, као ревизијски суд и суд последње инстанце, у готово идентичним чињеничним и правним ситуацијама донео различите пресуде, у односу на оспорену пресуду Рев II. 129/10 од 17. марта 2010. године.

Уставни суд је утврдио да је Врховни касациони суд оспореном пресудом Рев II. 129/10 од 17. марта 2010. године одбио ревизију подносиоца изјављену против пресуде Окружног суда у Београду Гж1. 3026/08 од 11. јуна 2008. године, којом је одбијена његова жалба уложена против пресуде Првог општинског суда у Београду П1. 483/07 од 24. јануара 2008. године, којом је одбијен као неоснован његов тужбени захтев за поништај одлука гувернера Народне банке Југославије Г. 2268 од 5. априла 2002. године и Г. 3625 од 25. јула 2002. године и за враћање на рад, на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ревизијским пресудама, којима се аргуменују тврдње о неједнаком поступању ревизијског суда, правноснажно су усвојени истоветни тужбени захтеви тужиља С.В. и Д.Ј.Е. Тачније, Врховни суд Србије је пресудом Рев II. 313/08 од 16. септембра 2008. године одбио као неосновану ревизију тужене Народне банке Србије изјављену против пресуде Окружног суда у Београду Гж1. 101/07 од 13. септембра 2007. године, којом је потврђена пресуда Првог општинског суда у Београду П1. 966/05 од 6. новембра 2006. године, којом су поништена као незаконита решења Гувернера Народне банке Југославије Г. 2273 од 5. априла 2002. године и Г. 3617 од 25. јула 2002. године и тужена Народна банка Србије обавезана да тужиљу врати на рад и распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима. Пресудом Врховног касационог суда Рев2. 2001/10 од 24. фебруара 2011. године преиначена је пресуда Апелационог суда у Београду Гж1. 2072/10 од 22. априла 2010. године, на тај начин што је одбијена жалба тужене и потврђена пресуда Првог општинског суда у Београду П1. 473/08 од 17. фебруара 2008. године, којом су поништена као незаконита решења Гувернера Народне банке Југославије Г. 2267 од 5. априла 2002. године и Г. 3620 од 25. јула 2002. године и

тужена Народна банка Србије обавезана да тужиљу врати на рад и распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима.

Уставни суд је становишта да је таква пракса судова последње инстанце супротна принципу правне сигурности (о повреди права на правну сигурност видети пресуде Европског суда за људска права у предметима: Santos Pinto против Португалије од 20. маја 2008. године и Веіап против Румуније од 6. децембра 2007. године). Уставни суд је оценио да је сама чињеница да је ревизијски суд, као суд последње инстанце у овом случају, поводом исте чињеничне ситуације и истог правног питања доносио различите одлуке, створила правну несигурност код подносиоца уставне жалбе, те да ова околност, сама по себи, представља довољан разлог да се утврди постојање повреде права на правну сигурност, као елемента права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава. Стога је Суд усвојио уставну жалбу, сагласно одредби члана 89. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС”, бр. 109/07, 99/11 и 18/13 – Одлука УС) и одлучио као у првом делу тачке 1. изреке.

6. Разматрајући наводе уставне жалбе о повреди начела непосредности примене зајемчених права, начела забране дискриминације, начела судске заштите људских и мањинских права и слобода, начела неповредивости људског достојанства, права на правично суђење и права на рад, Уставни суд констатује да се подносилац кроз тврдње о наводно учињеним повредама напред побројаних уставних права и начела, у суштини жали на погрешну примену материјалног права од стране Врховног касационог суда.

Стога Уставни суд сматра да, у оквиру оцене основаности навода о повреди наведених уставних права и начела, заправо треба сагледати спроведени парнични поступак као јединствену целину и оценити да ли је он био вођен на начин који је подносиоцу осигурао право на правично суђење гарантовано чланом 32. став 1. Устава, односно да ли је примена процесног и/или материјалног права била произвољна или арбитрерна, чиме би указала на очигледну неправичност у поступању редовних судова, а на штету подносиоца уставне жалбе.

Уставни суд полази од тога да је Народна банка Србије, као правни следбеник Народне банке Југославије, за време подносиоачевог тзв. отказног рока, по јавном конкурсупослила одређени број лица која су имала исту стручну спрему као и подносилац. Међутим, Уставни суд констатује да је Народна банка Србије, као послодавац, ценећи преваходно потребе посла и природу и организацију рада, посебно инсистирала на испуњењу посебних (додатних) услова за рад на пословима који су били предмет јавног конкурса. С тим у вези, по оцени Уставног суда, разлог што подносилац по јавном конкурсупослила није реинтегрисан, односно запослен на неко од радних места чија се попуна вршила, није се огледао у чињеници да подносилац није поднео пријаву за учешће на јавном конкурсупослила, већ искључиво у потреби Народне банке Србије, као послодавца, да на упражњеним радним местима запосли лица за која сматра да ће конкретан посао обављати квалитетније, управо због поседовања додатних знања и вештина, које подносилац није доказао у поступку пред редовним судовима. Подносилац, дакле, није имао обавезу да се пријави за учешће на јавном конкурсупослила, јер је, сагласно одредби члана 396. став 1. тада важећег Закона о основама система државне управе и Савезном извршном већу и савезним органима управе, као запослени који је остао нераспореден, имао под једнаким условима првенство при заснивању радног односа. Међутим, то, по схватању Уставног суда, не може да значи да је тужена била у обавези да подносиоца запосли, уколико је сматрала да он не испуњава све услове који су били предвиђени за

рад на одређеном радном месту. Тако нешто, по налажењу Уставног суда, може доћи у обзир у ситуацији када се одлучује између кандидата који су у погледу испуњености услова за пријем у радни однос једнаки, при чему се, у односу на кандидата који претходно није радио код послодавца, предност даје раднику који је претходно остао нераспоређен. С тим у вези, Уставни суд налази да право првенства у запошљавању које је законом било установљено за радника који је остао нераспоређен, није истовремено значило и одсуство сваке дискреције на страни послодавца приликом попуњавања упражњених радних места, нарочито у ситуацији у којој је послодавац категоричан у погледу услова које од кандидата захтева, а чију испуњеност је сваки кандидат на одговарајући начин морао да докаже и документује.

Уставни суд сматра прихватљивом и тезу редовних судова, да у ситуацији када је Савезна влада инсистирала на смањењу запослених у савезној управи, није било услова да подносиоца споразумно преузме неки савезни орган или организација, сагласно одредбама члана 393. став 1. Закона о основама система државне управе и Савезном извршном већу и савезним органима управе и члана 136. став 1. Правилника о радним односима у Народној банци Југославије Г. 172 од 8. марта 2000. године.

На основу свега изнетог, Уставни суд је оценио да оспореном пресудом Рев II. 129/10 од 17. марта 2010. године подносиоцу није повређено право на правично суђење, зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава. Стога је Суд у овом делу одбио уставну жалбу, сагласно одредби члана 89. став 1. Закона о Уставном суду и одлучио као у другом делу тачке 1. изреке.

7. Како је у конкретном случају оценио да је оспорена пресуда заснована на уставноправно прихватљивој примени меродавног права, Уставни суд налази да објављивање ове одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије” представља правичан вид задовољења подносиоца уставне жалбе због утврђене повреде права, сагласно одредби члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, због чега је одлучено као у тачки 2. изреке.

8. Полазећи од изнетог, Уставни суд је, на основу одредаба члана 42б став 1. тачка 1) и члана 45. тачка 9) Закона о Уставном суду, донео Одлуку као у изреци.

Број Уж-3152/2010

Председник Већа,

др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р